

Kaposfest Times

ára: 200 Ft

Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál napilapja

KORONÁS
A LUKOR bemutatja:

Művészeti vezetők:
Baráti Kristóf / Várdai István

V. KAP
OSF
EST

2015.
08.
13-19.

English content

Page 5 >

„A művészet hivatása,
hogy pótolja az életet,
melyet nélkülözünk.”

Richard Wagner

Programajánló

Baksai Tibor festőművész életműkiállítás augusztus 13-tól látogatható a Vaszary Képtárban, az Együd Árpád Kulturális Központban.

(Kaposvár, Nagy Imre tér 2. I. emelet).

Megtekinthető: 2015. október 15-ig

vasárnap és hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

Tükörkép

Érdekes, mi mindent képes az embertől felszínre hozni a zene. Átengedjük magunkat neki, elveszünk a sodrásában miközben hallgatjuk, és észre sem vesszük, hogy sok esetben valami egészen alattomos módon, szinte tükröt tartva élünk szembesít azzal, hogy éppen milyen lelkiállapotban vagyunk. Hihetetlen erővel tolja az arcunkba pillanatnyi gyengeségeinket, félelmeinket, bánatunkat, vagy éppen vágyainkat, hogy aztán, ahogyan arról már korábban is írtam, elsöpörje az egészet, és újra fellélegezhessünk - pont, ahogyan a tegnap reggeli hatalmas eső

után, mely a szinte már elviselhetetlen forróságot enyhítette. Ahhoz azonban, hogy mindezt átéljük, vagyis, hogy megtisztuljunk a zene által, teljesen át kell magunkat engedni neki. Nemcsak a fülünket, hanem a szívünket is kinyitni hozzá, hagyni, hogy hol éketlen magasságokba repítsen, hol pedig könnyekre fakasszon. Aki évek óta látogatja a Kaposfestet, az tudja, hogy többek között épp azért fantasztikus a fesztivál, mert az ilyen élményekből naponta jut bőven. És ami ennél is jobb, hogy mindezt egy igazán családias közegben, együtt tapasztalhatjuk meg.

Tegnap délelőtt Baráti Kristóf, Koh Gabriel Kameda, Szűcs Máté, Várdai István és Reinhard Latzko tolmácsolásában előadott Schubert-mű, a C-dúr vonósötös közben érezhettük azt, hogy egy fantasztikus utazáson veszünk részt közösen, este pedig többek közt az Erkel Ferenc Kamarazenekar, Finghin Collins és Várdai István játéka, valamint Celeng Mária lenyűgöző hangja repítettek minket hihetetlen magasságokba, és láttatni engedtek abból, amiről talán nem is sejtettük, hogy bennünk lakozik.

Brácsás vicc

– „Eric Coates legfőbb célja az volt, hogy szórakoztató zenét írjon.
De sajnos, hosszú ideig elhivatott brácsista volt.”
Tim Pollard a BBC bemondója egy mű elhangzása előtt.

„Fesztelenebbül érzem magam egy nyári fesztiválon”

Fiatal kora ellenére az ír zongoraművész, Finghin Collins már eljátszotta Mozart és Beethoven összes zongoraversenyét, szinte lételeme a kamarazenélés és két jeles fesztiválnak is a művészeti vezetője. Beszélgetésünk során

nyári fesztiválokról és Írország zenei életéről is kérdeztük őt.

–Interjú Finghin Collinsszal

Folytatás a 3. oldalon. >

„Szenvedélyes és mérhetetlenül lelkes a Kaposfest közönsége. Lenyűgöző az a szeretet, amellyel a zenéhez viszonyulnak!”

Finghin Collins

Hattyúdal és alleluja

Hétfőn a főszerepet Schubert és Mozart kapta, terjedelemben és zenei élményben egyaránt.

Franz Schubert C-dúr vonósötöse a kamarazene irodalom egyik csúcsteljesítménye, amely valószínűleg nem csak hossza miatt töltötte ki a teljes délelőtti koncert idejét. A bécsi mester műve az előadótól és a közönségtől is koncentrációt, figyelmet követel. A művet körülölelő pátoszt erősíti a tény, hogy szerzője halála előtt két hónappal keletkezett. Mi pedig gyakran hajlamosak vagyunk különleges történeteket vagy hangulatokat fűzni az efféle kompozíciókhoz. Különösebb legenda speciál ehhez a műhöz nem társul, alcíme sincs, de a formáját és gondolatvilágát tekintve is nagyszabású mű fokozott figyelmet kíván mindenkitől. A jelenlegi előadásban ezt a figyelmet meg is kapta. A vonósötöst Baráti Kristóf, Koh Gabriel Kameda, Szűcs Máté, Reinhard Latzko és Várdai István adták elő: ihletetten, koncentráltan, bensőséges, meghitt légkört teremtve.

Már rögtön a jól ismert poétikus főtéma megjelenésénél az *ellenpontozó* cselló pizzicatók szívdobbanás-szerűen szóltak Várdai kezei alatt, miközben a dallam, visszafogottan ugyan, de éneklően áradt. A

szenvedélyes, de szépen, átgondoltan felépített kidolgozási rész után ismét megjelenő főtéma éteri hangjába szinte beleborzongtunk. A filmek háttérzenéjéül is szolgáló, híres *Adagio* ezúttal is lélegzetünk visszafojtását eredményezte, amelyben Baráti finom, puha pontozott ritmusú motívumai alá a többiek lágy hangsőnyeget terítettek, amely után hatalmas kontrasztként hatott az energikus, erőteljes középrész. A harmadik, *Scherzo* tétel vadászatra emlékeztető, szinte szimfonikus dimenziókat idéző hajszája magával ragadó svunggal szólt, míg a finálénak leginkább összefogottsága nyűgözött le jelentőségteljes akcentusaival, táncos karakterével. A valóban szünni nem akaró taps hatására ráadásként a *Scherzóból* hallhattunk egy rövid szakaszt.

Az esti hangverseny rögtön egy különlegességgel kezdődött: Manuel de Falla híres dalciklusából, a *Hét spanyol népdal* hat tételéből készült cselló-zongora átíráttal Várdai István és Finghin Collins előadásában. Várdai széles gesztusokkal, spanyolos vehemenciával formálta meg a dalokat, amelyekhez Collins többnyire visszafogottan, igazi kísérőként asszisztált. Spanyol temperamentuma leginkább a negyedik tételben nyilvánult meg. Ezután Mozart K. 414-es A-dúr zongora

raversenyét hallottuk: Finghin Collins a zongora mellől dirigálta az Erkel Ferenc Kamarazenekart. Kifejezetten tetszett friss, élénk interpretációja, jól szóltak szépen kipergetett tizenhatodjai, bár a zongorának köszönhetően néha kissé fémesen. A második tétel finom pianói álmodozó hangvételt kölcsönöztek a muzsikának, Collins billentése szinte chopini hangot ütött meg. Ezután az örömmenélés csak fokozódott a fináléban, ahol Collins érzékletes agogikával idézte meg Mozart játékosságát, humorát.

Amennyire kiváló partnernek bizonyult az Erkel Ferenc Kamarazene a Mozart-versenyműben, olyanra semlegesnek tűnt Rossini *G-dúr szonátája*. De ez talán a darab rovására is írható. Egyedül a híresebb harmadik tétel szólalt lelkesen, de néha picit leült a tempója. A második félidő Mozarttal ért véget: Celeng Mária énekelte az *Exultate, jubilate* kezdetű motettát, amely önfeledt muzsikálás volt mind a szólista, mind a zenekar részéről. Celeng magával ragadta és mosolyra fakasztotta hallgatóságát, a recenziens pedig főképp virtuóz ornamentikájának, érzelem-ábrázolásának és az egész előadás napfényes intonációjának örült leginkább.

Tóth Endre

A közönség szemével

„Itt az ember minden nap világhírű művészekkel találkozhat”

Pallós Vivien családjában magától értetődő dolog a klasszikus zene szeretete: nagypapa csellótanár, és ő is évek óta játszik ezen a gyönyörű dallamokat megszólaltató hangszeren. A fiatal lány már az első Kaposfestre is ellátogatott, és szerinte egészen elképesztő élményt jelent, hogy itt testközelből ismerkedhet meg a világ leghíresebb művészeinek játékával.

Milyen a kötődésed a klasszikus zenéhez?

Nálunk mondhatni családi örökség a klasszikus zene szeretete, nagypám ugyanis csellótanár, és én is tizenegy éve csellózom. Már az első fesztiválra is eljöttem, de egy kis kihagyással

most tudtam csak újra ellátogatni a Kaposfestre.

Mi az, amit szeretsz benne?

A hangulata egészen egyedülálló, emellett pedig szerintem azért érdemes a Kaposfestre látogatni, mert az ember itt sok olyan világhírű művésszel találkozhat testközelből, akiknek a játékát egyébként csak az interneten keresztül hallhatná.

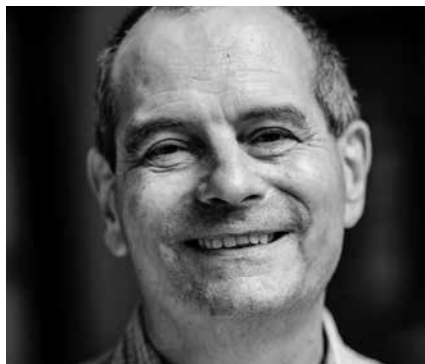
Például a Schubert C-dúr vonósötös Baráti Kristóf, Koh Gabriel Kameda, Szűcs Máté, Várdai István és Reinhard Latzko előadásában valami egészen elképesztő volt! Ilyen hosszú vastapsot még nem hallottam itt. Igazából még a nyitókoncert is nagyon tetszett és az utolsó napi koncerteket is várom.

Szerinted hogyan lehetne a korosztályod körében népszerűsíteni a klasszikus zenét?

Ez egy nehéz kérdés, mert úgy vettem észre, hogy egyáltalán nem nyitottak rá. Szerencsére vannak azért kivételek, de a nagy többség egy kicsit sem érdeklődik iránta. Nekem viszont nagyon sokat jelent, egy hosszú sulis nap után is azt várom, hogy a zeneiskolába mehessek. Számomra ugyanis a csellózás jelenti az kikapcsolódást.

Milyen céljaid vannak veled?

Régebben sokat gondolkodtam azon, hogy profi szinten műveljem, de végül megmaradt hobbinak.

„Itt mindenki boldog”

Komáromi Péter nagyon szép hasonlattal írta le, számára hogyan változott a Kaposfest az évek során. Emellett pedig azt is elárulta, a fesztivált a művészek és a színvonalas program mellett a közönség, valamint a családi hangulat teszik igazán különlegessé.

Régóta rajong a fesztiválért?

A korábbi években többször jártam a Kaposfesten, melyet már az első pillanatban nagyon megszerettem. Ezúttal kicsit aggódva jöttem amatt, hogy megváltozott a művészeti vezetők személye és a műsor jellege is, ennek ellenére azonban az előadókban nagyon bíztam. És természetesen nem is csalódtam.

A korábbiakhoz képest Ön szerint milyen irányba változott a fesztivál?

Talán a legjobban azzal a hasonlattal élhetnék, hogy az előző években a fesztivál olyan volt, mint egy mezei csokor, a mostani pedig olyan, mint egy rendezettebb francia kert. Most természetesen a műsor összetételéről beszélek, a koncertek minősége ugyanis fantasztikus volt mindig is!

Milyen élményekkel távozott az eddigi koncertekről?

Csak superlatívuszokban beszélhetek mindenről. Eddig Schubert C-dúr vonósötöse és a Bach-művek tetszettek a legjobban. Ugyanakkor tudom, hogy még rengeteg szép élményt tartogat számomra a Kaposfest.

Ön szerint mi az, ami a színvonalas program és a fellépő művészek mellett említésre méltó a fesztivált illetően?

Azt a nagyon heterogén és nagyon lelkes közönséget emelném ki, amely minden évben a Kaposfestre látogat, és amely nemcsak a művészeket inspirálja, hanem rendkívüli, családi hangulatot ad ennek az eseménynek. Az emberek arcáról csak úgy sugárzik, hogy mennyire boldogok, amikor itt vannak.

Támogatóink

Partnereink

NÉPSZABADSÁG

HetiVálasz

„Fesztelenebbül érzem magam egy nyári fesztiválon”

Fiatal kora ellenére az ír zongoraművész, Finghin Collins már eljátszotta Mozart és Beethoven összes zongoraversenyét, szinte lételeme a kamarazenélés és két jeles fesztiválnak is a művészeti vezetője. Beszélgetésünk során nyári fesztiválokról és Írország zenei életéről is kérdeztük őt.

Interjú Finghin Collinszal

– **Először lép fel a Kaposfesten. Hallott már korábban a fesztiválról?**

– Hallottam már a Kaposfestről, de igazából nem tudtam róla sokat egészen addig, amíg István meg nem hívott a fesztiválra márciusban. Éppen vele turnéz-tam Írországban, amikor Baráti Kristóffal együtt megkapták a felkérést, hogy legyenek a Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál művészeti vezetői. Ezelőtt mindössze egyszer jártam Magyarországon: 2014-ben Takács-Nagy Gábor vezényletével játszottam négy koncerten a Budapesti Fesztiválzenekarral. Csodálatos élmény volt, emlékezetes napokat tölthettem az országban.

– **Van lényegi különbség egy nyári zenei fesztivál közönsége és az évközbeli koncertek látogatói között? Művészként másfajta inspirációkat kap az egyik, illetve a másikon?**

– Mindenki nyugodtabb, valamelyest lazább egy nyári zenei fesztiválon. Ez gyakran azért is van így, mivel ezek a hangversenyek sokszor nem „hivatalos” koncerttermekben zajlanak, hanem inkább templomokban, sátrakban, farmokon, szabadban, stb., és rendszerint nagyon intim közegben, vagyis úgy, hogy a közönség közelebb kerüljön a művészhez. Tehát mindez azt jelenti, hogy egy kicsit fesztelenebbül érzem magam egy nyári fesztiválon; noha természetesen arra törekszem, hogy ugyanazt a magas színvonalat hozzam, mint évközben a „rendes”, komoly koncertsorozatokon!

– **Gyakran játszik kamarazenét? Nehéz összeegyeztetni a próbákat?**

– Rengeteget kamarazenélek, és szinte állandóan különböző művészekkel, formációkkal: hegedűsökkel, csellistákkal, vonósnegyesekkel, fúvósegyüttesekkel, énekesekkel, és még sorolhatnám. A változatosság gyönyörködtet, a repertoár pedig hatalmas. Szerencsésnek mondhatom magam, hogy zongorista vagyok: sosem fogom eljátszani az egészet. Nem nehéz egyeztetni a próbákat, ráadásul ha minden muzsikusként nyitott és igazán tud figyelni, meg van arra a lehetőség, hogy koherens előadást hozzunk létre teljesen ismeretlen zenészekkel igen rövid idő alatt! Karrieremnek ez az egyik legnagyobb kihívása és öröme is egyben.

– **Már többször koncertezett Várdai Istvánnal korábban. Hogyan tudná leírni az együttműködésüket?**

– Nem pusztán udvariasságból mondom: István minden tekintetben szuper – félelmetes csellista, bámulatosan tehetséges, és mindazonáltal meghallgatja a kollégáit: nem az a fajta, aki ragaszkodik a saját igazához, hanem nyitott szellem. Nem bonyolítja a zenét vagy a próbákat, hanem hagyja a zenét áramlani. Azonnal kijöttünk egymással. Régebben több alkalommal játszottunk együtt különböző kamarazenei formációkban, de legutóbb duó koncerteket adtunk Írországban. Nagyon kellemes vele együtt lenni – úgy emberként, mint zenészként.

– **A fesztiválon egy Manuel da Falla-szvitet adnak elő együtt. Játszotta már ezt korábban Istvánnal? Hogy esett a választás erre a darabra?**

– Igen, játszottuk az írországi turnén. Gyönyörű, evokatív darabok: azonnal délre, a forró Spanyolországba röpitenek! A dolgok gyakorlati oldalát nézve pedig érdemes megismételni azt, amit már Írországban együtt játszottunk.

– **Hangversenysorozat keretében megszólaltatta Mozart összes zongoraversenyét, most a K. 414-es A-dúr versenyművet adja elő az Erkel Ferenc Kamarazenekarral. Ez az egyik kedvence?**

– Pontosan. Ez volt az első Mozart-zongoraverseny, amit megtanultam tíz éves koromban, és ezt játszottam a leggyakrabban eddigi pályafutásom során. Technikailag nem olyan bonyolult darab, de teljesen elbűvölő, és mindig jó móka!

– **Mondják néha, hogy Mozartot talán a legnehezebb játszani kifinomult billentéskultúrája, érzékenysége és formálása miatt. Mit gondol erről az állításról? Milyen az Ön Mozart-képe?**

– Úgy gondolom, a legfontosabb, hogy Mozart zenéje énekel. Nem lehet úgy játszani a hangszeres zenéjét, hogy az ember ne ismerné bensőségesen az operáit. Számomra ez a kulcs. A zongoraversenyei mind mini-operák! Mozartnak nem kell kifinomultnak lennie, de igényesnek igen! A versenyművekben a zongorának oda-vissza párbeszédet kell kialakítania a zenekarral. Ez pedig kamarazene!

– **Szólóban is hallhatjuk a fesztiválon: Field és Chopin-noktürnöket fog játszani. Field Önhöz hasonlóan ír volt, noktürnjei pedig Chopin darabjainak előfutárai. Mondana néhány szót a művekről és Field zenetörténetben betöltött szerepéről?**

– John Field (1782–1837) Dublinban született, mint én. Nagyon kevés ír zeneszerzőnk van (nem úgy mint magyar!), szóval a lehető legtöbbet kell értük tennünk, elő kell segítenünk az ügyüket, amikor csak tudjuk! Fieldre úgy emlékeznek, mint a noktürn feltalálójára; ő volt az első, aki ilyenfajta muzsikát írt, és noktürnek nevezte. Ezek gyönyörű, elegáns darabok, éneklő dallamokkal a jobb kézben (általában), és folyondár kísérettel a bal kézben. Chopin nagymértékben csodálta Field írásmódját, hallható is hatása, különösen a korai noktürnökben. Field életének nagy részét Oroszországban töltötte (ott is hunyt el), és Európa-szerte nagyon híres volt, zongoristaként és zeneszerzőként is. 18 noktürnje mellett írt zongoraszonátákat és hét zongoraversenyt is.

– **Mivel Ön is hatalmas részt vállal benne, mesélne Írország zenei életéről dióhéjban?**

– Ahhoz képest, hogy milyen kis ország (4,5 millió lakossal), Írországnak igen fejlett zenei élete van. Dublinnak van egy nagyszerű hangversenyterme és két professzionális rádiózenekara; továbbá ott van a félprofesszionális Ír Barokk Zenekar Dublinban és az Ír Kamarazenekar Limerickben. Ha már a kamarazenei beszélünk, Dublinnak nincs megfelelő terme (így nincs sok lehetőség kamarazenei koncertekre), de akad néhány megfelelő terem az ország más pontjain, ahogyan számos támogató is a kisebb városokban országszerte. Írországnak két nagy művészeti fesztiválja van (Galwayban és Kilkennyben), valamint sok-sok csodálatos kamarazenei fesztiválja (többek között a West Cork Kamarazenei Fesztivál, a Festival of Great Music in Irish Houses és a New Ross Zongorafesztivál). Mindez együttvéve azt jelenti, hogy sok minden történik egy évben. Az ír és a nemzetközi zenészeknek számos lehetőségük van, hogy különböző felállásokban játszanak. Más európai városokhoz viszonyítva az operajátszás nem igazán fejlett a Wexford Operafesztivál sikere ellenére. Dublin az egyetlen európai főváros, amelynek nincs saját operaháza.

Jómagam a Music for Galway elnevezésű, nagyjából 25 koncertből álló, nyugat-írországi hangversenyévadnak, valamint az ország délkeleti részén megrendezésre kerülő, hét koncertből álló New Ross Zongorafesztiválnak vagyok a művészeti vezetője. Imádom ezt a munkát. Nagyon jól kiegészíti előadói pályámat, és lehetőséget ad arra, hogy számos csodálatos zenészt meghívjak Írországra koncertezni. Mivel nem tanítok, ez tökéletes elfoglaltság számomra.

PROGRAM

augusztus 18. kedd

09:45 MŰISMERTETŐ

Aranyszájú Szent János és a traktorvezető - Loch Gergely egy reggeli kávé mellett ismerteti a délelőtti koncert szerzőinek és műveinek legérdekesebb momentumait.

Helyszín: Kapos Étterem, Rotary Rendezvényterem

11:00 DÉLELŐTTI KONCERT - OROSZ MŰSOR

Helyszín: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Csajkovszkij: Triszagion Aranyszájú Szent János liturgiájából
Szent Efrém Férfikar

Rachmanyinov: Nagyboldogasszony ünnepi himnusza
Szent Efrém Férfikar

Arenszkij: A-moll vonósnégyes hegedűre, brácsára és két csellóra, Op. 35

Pawel Zalejski (hegedű),
Piotr Szumiél (brácsa),
Várdai István (cselló),
Piotr Skweres (cselló)

Sosztakovics: Öt darab két hegedűre és zongorára

Koh Gabriel Kameda (hegedű),
Lesták Bedő Eszter (hegedű),
Würtz Klára (zongora)

Csajkovszkij: Miért halkul el vidám hangod

Szent Efrém Férfikar

Prokofjev: Két ének orosz népi szövegekre

Farkas Gábor (zongora),
Szent Efrém Férfikar

17:00 MŰISMERTETŐ

Öt noktürn meg egy okos darab - Loch Gergely egy délutáni kávé mellett ismerteti az esti koncert szerzőinek és műveinek legérdekesebb momentumait.

Helyszín: Kapos Étterem, Rotary Rendezvényterem

19:00 ESTI KONCERT

Helyszín: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

J.Field: Két nocturne (B-dúr No.5, e-moll No.10)

Finghin Collins (zongora)

Chopin: Két nocturne, Op.27

Finghin Collins (zongora)

Britten: Mulandó változatok oboára és zongorára

Dudu Carmel (oboa),
Farkas Gábor (zongora)

Suk: Meditáció a régi cseh Szent Vencel korál felett, Op. 35a

Apollon Musagete kvartett

szünet

Stamitz: 3. (B-dúr) klarinétverseny

Andreas Ottensamer (klarinét),
Erkel Ferenc Kamarazenekar

Britten: Simple Symphony, Op.4

Erkel Ferenc Kamarazenekar

Csajkovszkij és Rachmanyinov:

Egyházi művek

Csajkovszkij, akinek szívügye volt az egyházi zene, 1878-ban dolgozta fel az ortodox egyházban leggyakrabban használt istentiszteleti szöveget, Aranyszájú Szent János liturgiáját. A Triszagion (Háromszorszent) himnusz a szertartás során az első olvasmány felolvasása előtt hangzik el. Szövege: „Szent Isten, Szent Erős, Szent Halhatatlan, irgalmazz nekünk!” Rachmanyinov fiatalkori, 1893-as egyházi műve Mária mennybemenetelének ünnepére készült kontakion, azaz szintén egyfajta himnusz. Szövege: „Az imádságban fáradhatatlan Istenszülőt, kinek közbenjárásában szilárdan reménykedünk, sem a sír, sem a halál nem tarthatta hatalmában. Mivel Ő az Élet Anyja, az életre vezette őt az, aki szüzi méhében lakozott.”

Anton Arenszkij:

II. vonósnégyes

Arenszkij Szentpéterváron Nyikolaj Rimszkij-Korszakov tanítványa volt, majd a Moszkvai Konzervatórium zeneelmélet-tanára lett, itt kötött barátságot Csajkovszkijjal. Az ő emlékére írta II. vonósnégyesét, két évvel Csajkovszkij 1893-as halála után. A hagyományos vonósnégyes-felállásra komponált verzió mellett Arenszkij sötétebb hangzású alternatív változatot is készített egy hegedűre, egy brácsára és két csellóra – ez utóbbi szólal meg a koncerten. Az első tétel és a finálé bevezetése a bizánci rítusú gyászszerzetartás zenéjét idézi. A második tétel Csajkovszkij Legenda című dalának témájára írt variációkból áll. A fináléban a „Dicsőség a napnak” kezdetű orosz népdal szerepeltetése oldja fel a komor hangulatot.

Csajkovszkij és Prokofjev:

Világi kórusművek

Prokofjev épp 1945-ben, Két duettjének születése évében nyilatkozta: „Veszem a népdalokat, és úgy dolgozom fel őket, mintha a saját darabjaim volnának.” A tenor és a basszus az első orosz népdalfeldolgozásban a házasság lehetséges kimeneteleiről értekezik, a másodikban pedig a moszkvai útról, és egy rajta masírozó ezredről énekel. A „Miért halkul el vidám hangod” kezdetű Csajkovszkij-kórusmű Puskin Bacchusi dal című versének 1891-es megzenésítése, voltaképpen bordal.

Sosztakovics:

Öt darab két hegedűre és zongorára

Sosztakovicsnak valójában nincsen „Öt darab két hegedűre és zongorára” című kompozíciója. A darabot Lev Atovmian állította össze és hangszerelte át Sosztakovics színpadi és filmzenéiből, ekként mentve meg őket a feledéstől. A Prelúd a Bögöly című 1955-ös szovjet film zenéjéből való, a Gavotte-ot és az Elégiát az Emberi színjáték című, Balzac nyomán készült színdarab előadásain használták az 1930-as évek elején, a Keringő forrását nem sikerült azonosítani, a Polkára pedig eredetileg A tiszta vízű patak című, 1935-ös balettben táncolt egy fejlény és egy traktorvezető.

Field és Chopin:

Noktürnök

John Field ír zongoraművész és zeneszerző pályája Oroszországban bontakozott ki a 19. század első három évtizedében. Ő volt az első, aki a nocturne (vagyis éjszakai [zene]) műfajmegjelöléssel illette a lassú, lírai zongoradarab egy fajtáját, melyben fontos szerep jut a pedál segítségével összezúgatott akkordhangoknak. Tizenhat noktürnje nagy hatással volt a század számos későbbi zeneszerzőjére, legfőképpen Fryderyk Chopinre, aki huszonegy darabot komponált ebben a műfajban, és elődjét nem csak mennyiségben múlta felül.

Suk:

Meditáció a régi cseh Szent Vencel korálról

A csehek védőszentjéről szóló középkori eredetű ének szorosan kötődik a cseh identitáshoz, 1918-ban, Csehszlovákia megalakulásakor még himnusznak is jelölték. Joseph Suk 1914-ben, a világháború idején épített a dallamából lelki menedéket.

Britten-művek

Benjamin Britten 1933-ban, 20 éves korában komponálta a Simple Symphonyt, tételként két-két gyerekkori darabjának újrahasznosításával. Ahogy a szerző neve és a darab címe, úgy a tételek felirata is alliterál: Boisterous [azaz lármás] Bourrée, Playful [játékos] Pizzicato, Sentimental Sarabande, Frolicsome [csintalan] Finale. A Temporal Variations-t három évvel később írta egy volt oboista iskolatársa, Natalie Caine számára. A The Times kritikusa a darabot „okosnak” nevezte...

PROGRAM

18 August, Tuesday

09:45 AM

St. John of the Golden Mouth and the tractor driver
- Concert lecture by Gergely Loch (in Hungarian).

Venue: Kapos Hotel, Rotary Hall

11:00 AM MORNING CONCERT - ALL-RUSSIAN PROGRAMME

Venue: Szivárvány Kultúrpalota (Kaposvár, Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Tchaikovsky:

Trisagion from the Liturgy of St. John Chrysostom

Saint Ephraim Male Choir

Rachmaninov: V molitvach ňeusypajušuju Bogorodicu

Saint Ephraim Male Choir

Arensky: String Quartet, Op. 35

Pawel Zalejski (violin),

Piotr Szurmiel (viola),

István Várdai (cello),

Piotr Skweres (cello)

Shostakovich: Five Pieces for Two Violins and Piano

Koh Gabriel Kameda (violin),

Eszter Lesták Bedő (violin),

Klára Würtz (piano)

Tchaikovsky: The Voice of Mirth Grew Silent

Saint Ephraim Male Choir

Prokofiev: Two Russian Folk-songs

Gábor Farkas (piano),

Saint Ephraim Male Choir

5:00 PM

Five nocturnes and a witty piece

- Concert lecture by Gergely Loch (in Hungarian).

Venue: Kapos Hotel, Rotary Hall

7:00 PM EVENING CONCERT

Venue: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

J. Field: Two nocturnes (B-dur No.5, e-moll No.10)

Finghin Collins (piano)

Chopin: Two nocturnes, Op.27

Finghin Collins (piano)

Britten: Temporal Variations for oboe and piano

Dudu Carmel (oboe),

Gábor Farkas (piano)

Suk: Meditation over the old Czech Saint Vencel chorale. Op. 35a

Apollon Musagete

intermission

Stamitz: Clarinet Concerto No. 3 in B flat major

Andreas Ottensamer (clarinet),

Erkel Chamber Orchestra

Britten: Simple Symphony, Op. 4

Erkel Chamber Orchestra

Tchaikovsky and Rachmaninoff:

Ecclesiastical works

Ecclesiastical music always had a special place in Tchaikovsky's heart: he composed a tune for the liturgy of St. John Chrysostom, the most commonly used text of worship of the Orthodox Church in 1878. The Trisagion (Thrice Holy) hymn is chanted immediately before the Epistle reading in the Byzantine Rite. Its lyrics are the following: 'Holy God, Holy Strong, Holy Immortal, have mercy on us.'

Rachmaninoff's early work from 1893 is a kontakion, a type of Orthodox hymn that was composed for the feast of the Assumption of Mary. Its text reads: 'Neither the tomb, nor death could hold the Theotokos // Who is ever-vigilant in prayer // and our firm hope in her intercessions. // For being the Mother of Life, // She was transmigrated to life // by the One who dwelt in her virginal womb.'

Anton Arensky:

String Quartet No.2

Arensky was a student of Nikolai Rimsky-Korsakov in St. Petersburg before becoming a teacher of musical theory at the Conservatory of Moscow where he befriended Tchaikovsky. He composed this piece as a remembrance two years after Tchaikovsky's death in 1893. Besides the version written for a traditional string quartet, Arensky also composed a darker alternative for a violin, a viola and two cellos – the latter is going to be performed today. The first movement and the beginning of the finale resemble the funeral music of the Byzantine Rite. The second movement consists of variations of the song 'Legend' by Tchaikovsky. The Russian folksong 'Glory to the Sun' dissolves the gloomy mood in the finale.

Tchaikovsky and Prokofiev:

Secular choral works

'I take the folksongs and adapt them as if they were my own works' – stated Prokofiev in 1945, the year when he composed his 'Two duets'. In the first adaptation the tenor and the bass singer discusses the possible outcomes of a marriage, while in the second one they sing about a regiment's journey to Moscow. Tchaikovsky's choral piece beginning with the line 'The Voice of Mirth Grew Silent' is basically a wine song, since it is actually an orchestration of Pushkin's 'Bacchic Song' from 1891.

Shostakovich:

Five pieces for two violins and a

Shostakovich had actually never composed 'Five pieces for two violins and a piano'. The compilation consists of music he wrote for theatre and film and it was created and rearranged by Lev Atovmian, in order to save the pieces from oblivion. The Prelude is from 'The Horsefly', a Soviet film from 1955, the Gavotte and the Elegy were used in theatre performances of Balzac's 'Comédie humaine' in the 1930s, the origins of the Waltz are unknown and finally, the Polka was the score of a dance number with a milkmaid and a tractor driver from a ballet called 'The Limpid Stream' from 1935.

Field and Chopin:

Nocturnes

The career of Irish-born pianist and composer John Field emerged in Russia in the first three decades of the 19th century. He was the first to call a certain type of slow, lyrical piano pieces 'nocturne' in which the chord tones "whirred" together with the pedal have a significant role. Fryderyk Chopin was among the many composers that were influenced by Field's sixteen nocturnes: he composed twenty-one pieces in this genre and he didn't only surpass his predecessor in the matter of quantity.

Suk: Meditation on the Old Czech Chorale 'St. Wenceslas'

The original medieval song about their patron saint is an essential part of Czech national identity; when Czechoslovakia was founded in 1918, it was even submitted to be the new national anthem. Joseph Suk built a spiritual sanctuary from it for himself during the First World War in 1914.

The works of Britten

Benjamin Britten composed his 'Simple Symphony' in 1933 at the age of twenty, reusing two of his childhood pieces in all of the movements. Similarly to the composer's name and the symphony's title, the superscriptions of the movements alliterate as well: the 'Boisterous Bourrée' is followed by the 'Playful Pizzicato', then comes the 'Sentimental Sarabande' and lastly, the 'Frolicsome Finale'. He composed 'Temporal Variations' three years later for his classmate, oboist Natalie Caine. The critic of The Times called the piece "clever".

Hegedű

Pawel Zalejski

Az Apollon Musagete kvartett tagja.

Koh Gabriel Kameda

Lesták Bedő Eszter

1971-ben született Budapest. Hegedülni hatévesen kezdett, Király Alice irányítása alatt. A budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában Pichner Teréz növendéke volt. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán mesterei Kapás Géza, Szabadi Vilmos és Rados Ferenc voltak. Rendszeres résztvevője volt Zsigmondy Dénes, Fenyves Lóránd és Rados Ferenc mesterkurzusainak. Hangversenymestere az 1985-ben alakult Erkel Ferenc Kamarazene-karnak. 2002 óta a Pulzus vonósnégyes tagja. 2003 őszétől a Budapesti Fesztiválzenekar művésze.

Két alkalommal is díjazottja lett a Fesztiválzenekar Végh Sándorról elnevezett versenyének.

Rendszeres résztvevője a Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztiválnak. 2012-ben vendégkoncertmesterként szerepelt Pécsen, a Pannon Filharmonikusoknál. Évente számos hangversenyt ad barokk, illetve klasszikus (korhű) hangszeren a BFZ tagjaként és más együttesekben.

Brácsa

Piotr Szurmiel

Az Apollon Musagete kvartett tagja.

Cselló

Várdai István

Piotr Skweres

Az Apollon Musagete kvartett tagja.

Oboa

Dudu Carmel

Klarinét

Andreas Ottensamer

Andreas Ottensamer osztrák klarinétos egyedülállóan gyönyörű játéka mind a közönség, mind pedig a kritikusok körében nagy népszerűségnek örvend. Az 1989-es születésű művész osztrák-magyar zenészcsalád sarja, így már egészen korán foglalkozni kezdett a zenével: mindössze négy éves volt, amikor első zongoraleckéit vette. Tízévesen csel-lón kezdett tanulni a Bécsi Zenei és Előadóművészeti Egyetemen, majd 2003-ban Johann Hindler diákjaként váltott klarinétára.

Első zenekari tapasztalatait beugróként szerezte a bécsi Operában, a Bécsi Filharmonikusok illetve a Gustav Mahler Ifjúsági Zenekar tagjaként. 2009-ben félbeszakította harvardi tanulmányait, hogy a Berlini Filharmonikusok Zenekari Akadémiáján tanulhasson. Jelenleg ő a berlini zenekar első klarinétosa.

Ottensamer számos első díjat söpört már be klarinét-, cselló- és zongorajátékáért, és mind szolóban, mind pedig kamarazene-kari felállásban végigkoncertezte a világ legfontosabb helyszíneit. Köztük megtalálható a bécsi Musikverein és Konzerthaus, a linzi Brucknerhaus, a grazi Musikverein, a berlini Philharmonie és Tempodrom, a rotterdami De Doelen, valamint a szülői Művészeti Központ. Olyan nevekkel dolgozott együtt mint Murray Perahia, Leif Ove Andsnes, Leonidas Kavakos, Janine Jansen, Clemens Hagen, vagy Yo-Yo Ma. 2005-ben édesapjával, Ernsttel és testvérével, Daniellel megalapították a The Clarinotts nevű klarinét triót: mindkét családtag a Bécsi Filharmonikusok, illetve a bécsi Opera zenekarának oszlopos tagja. Számos darab íródott a háromtagú formáció részére.

2013 februárjában Andreas Ottensamer exkluzív szerződést kötött a Deutsche Grammophon/Mercury Classics nevű kiadóval, így ő lett az első szóló klarinétos, aki ilyen megállapodást írt alá a 'sárga címkés' céggel. Első albuma Portraits ? The Clarinet Album címmel még abban az évben megjelent, és többek között Copland, Spohr és Cimarosa versenyművei, valamint néhány rövidebb darab található rajta. A felvételen a Rotterdami Filharmonikusok működtek közre Yannick Nézet-Séguin vezénylete alatt.

A közelmúltban Ottensamer a szülői Művészeti Központban Busoni kla-

rinét concertinóját és Copland klarinét concertóját adta elő; emellett játszott a berlini Brahms Együttessel Baden-Badenben és Japánban ? ez utóbbi helyszínre Bécs és Graz után a Clarinotts-cal is ellátogatott ?; fellépett a Bűrgenstock Fesztiválon, illetve a Berlini Filharmonikusokkal is. Mindemellett koncertezett Londonban, Bécsben, Berlinben, Münchenben és Tajpejben is.

2015 elején kiadta második Deutsche Grammophon/Mercury Classics albumát, amelyen Brahms-darabok szerepelnek. A tervek szerint 2016-ban a Clarinotts-cal közös albumot ad majd ki.

Zongora

Farkas Gábor

Finghin Collins

Würtz Klára

1991-ben szerződött le a Columbia Artists Management-hez New York-ba, és azóta több, mint száz koncertet adott az USA-ban és Kanadában. Észak-amerikai bemutatkozó koncertjén Beethoven harmadik zongoraversenyét adta elő a Cseh Filharmonikusok kíséretével, Jiri Belohlavek vezényletével. Legsikeresebb előadásai közé tartoznak a washingtoni Kennedy Centerben, valamint a chicagói Ravinia Festivalon adott koncertjei.

2001-ben az amszterdami Concertgebouw-ban bemutatkozott az észak-európai közönségnek is: Schumann zongoraversenyét adta elő a Nemzetek Filharmóniája illetve Justus Frantz karmesteri közreműködésével, és elsöprő sikert aratott. Mozgalmas szólókarrierje mellett Würtz Klára aktív résztvevője a kamarazenei életnek is, az Amsterdam Zongoratrió tagjaként. Gyakran lép fel Timora Rosler izraeli származású csellistával, de játszott már együtt Janine Jansen és Dimitrij Mahtyin hegedűművészekkel is. Csaknem 20 albuma jelent már meg, amelyek között megtaláljuk Mozart összes zongoraszonátáját, néhányat Schubert zongoraszonátáiból, valamint Robert Schumann zongoraműveit. Az Amsterdam Zongoratrióval készített Mendelssohn-lemez az év albuma volt 2000-ben Harris Goldsmith, az International Record View magazin kritikusa szerint.

Würtz Klára fellépett a williamstowni Nemzetközi Zongorafesztiválon,

valamint az Egyesült Államok-beli Newport Festivalon is. 2002 végén adott koncertkörútján Rahmanyinov második zongoraversenyét adta elő a Nemzetek Filharmóniája kíséretében.

2003 tavaszán a bostoni Symphony Hallban, valamint a New York-i Carnegie Hallban adott nagyszerű koncerteket. Mindkét előadáson a bostoni szimfonikusokkal játszott együtt, Bernard Haitink vezénylete alatt. Ugyanebben az évben Schumann zongoraversenyét is előadta két alkalommal, Theodore Kuchar karmesterrel: Boulderben a helyi Filharmonikus Zenekar, a Concertgebouw-ban pedig a Holland Symfonia kísérette.

2004 nyarán több, mint 30 000 fős nézőközönség előtt adott szabadtéri koncertet Budapesten, amelyet az állami televízió élőben közvetített. Ekkor Ravel zongoraversenyét játszotta a Budapesti Fesztiválzenekarral, Fischer Iván karmesteri közreműködésével.

2005-ben Mozart műveivel kápráztatta el közönségét a Concertgebouw-ban, ahol a helyi kamarazene-kart Marco Boni karmester vezényelte.

2006-ban meghívást kapott, hogy Mozart-darabokat játsszon a Mozarteumban a neves Salzburger Festspiele keretében.

Würtz Klára jelenleg Amszterdamban él, és az utrechti Művészeti Konzervatóriuma zongoraprofesszora.

Kvartett

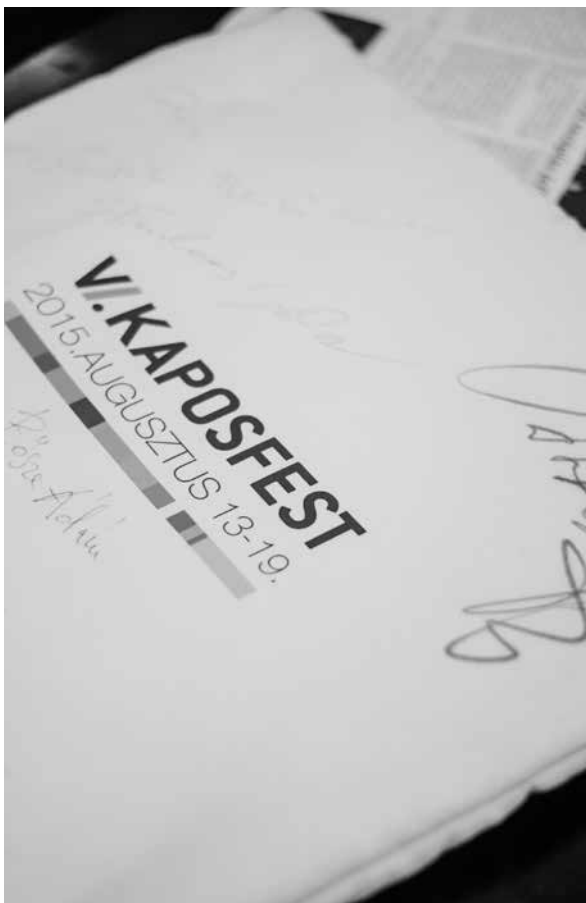
Apollon Musagete Kvartett

Kórus

Szent Efrém Férfika

Kamarazenekar

Erkel Ferenc Kamarazenekar

Ösztönösen, szívből kell játszani

Zenekarukkal már több éve varázsolják különlegessé a Kaposfest közönségének és fellépő művészeinek estéit Sárközi Lajos és ifjabb Sárközi Lajos, akik mérhetetlen profizmussal és ösztönös, szívbemarkoló örömmel kápráztatják el minden alkalommal a Kapos Hotel teraszán a vendégeket.

A klasszikus zenei koncerteket követően igazi vérbő magyar muzsika tölti be Kaposvár főterét; amikor Sárközi Lajos és ifjabb Sárközi Lajos primás és zenekara játszani kezd, minden dallam a lelkünk legmélyéig hatol. Nem csoda hát, hogy a Kaposfesten fellépő művészek is hihetetlen átéléssel és lelkesedéssel hallgatják őket minden este, és olyan is előfordult már, hogy ők maguk is csatlakoztak a magyar muzsikusokhoz.

Mivel ifjabb Sárközi Lajos és édesapja is éttermekben zenélnek, megszokták már, hogy a vendégek minden kérésére fel kell készülniük. Ők pedig elképesztő profizmussal, de ami a legfontosabb, hihetetlen lelkesedéssel szólaltatják meg a magyar muzsika mellett a jazz és a musical műfaj, valamint többek közt a világ- és a klasszikus zene legismertebb dallamait is. A titok pedig egyszerű: szívből és ösztönösen kell játszani - minden egyes pillanatban odafigyelve a másakra. Ebből a koncentrált figyelemből azonban nemcsak a zenésztársaiknak, hanem természetesen a közönségnek is jócskán jut. Így pedig, vérbeli zenészekhez híven azt is meg tudják mondani, hogy a vendégek milyen muzsikára lennének nyitottak, és jól látják, mi az, ami tetszik nekik. Sárközi Lajos emellett azt is hangsúlyozta, hogy a külföldiek egészen elképesztő mértékben rajonganak a magyar zenéért, ami hazánkban a rendszerváltás óta egyre inkább háttérbe szorul.

Sárköziék családjában egyébként rendkívül nagy tradícióval bír a zenélés. A ma már többek közt Junior Prima Díjjal is elismert, külföldön is nagy sikereket arató ifjabb Sárközi Lajoshoz - egy régi roma tradíció szerint - közvetlenül a születése után már a kórházba bevitték a vonót, hogy megnézzék a kezére áll-e. Apa és fia ezt követően tudatosan, módszeresen együtt gyakoroltak, ifjabb Sárközi Lajosból pedig alig húszéves korára hazai és nemzetközi szinten is rendkívül elismert primás vált. Édesapja szerint ehhez a technikai tudás és a jól felépített alapok mellett elengedhetetlen volt, ifjabb Sárközi Lajos improvizatív készsége, az ösztöne és az egyénisége - ami már kisgyermekkorában megmutatkozott. Emellett azonban mindketten hangsúlyozzák, hogy szívvél kell játszani.

A recept sikerességét pedig mi sem bizonyítja jobban, hogy apa és fia nemrég alapították meg új zenekarukat Gypsy Philharmonic Orchestra néven, melynek legközelebb Izraelben lesz koncertje, januárban pedig egy több mint húsz koncertes turnéra indulnak Franciaországban. De ifjabb Sárközi Lajos rendszeresen jár ki Hollandiába is, ahol annyira szeretik a magyar zenét, hogy még zenekarokat is alapítottak lelkes holland amatőrökből. Sárközi Lajos és ifjabb Sárközi Lajos pedig csak azt sajnálják, hogy abban az országban, ahonnan ez a csodálatos muzsika ered, már nincs akkora presztízse a magyar zenének.

Jegyzet

Vilde után: szabadon

Nem tudom, önök hogy vannak velem, de én szeretek választani. Nem hezitálok sokat, hamar rájövök, ki, vagy mi tetszik, s megvan az a képességem is, hogy a választottért esetenként rajongani is tudjak. Persze ne értsék félre, ez nem hencegés akar lenni, hiszen az említett hozzáállás gyakran hátrányokkal is jár.

Akik a tavalyi Kaposfesten is részt vettek, akik tavaly is örömmel olvasták a Kaposfest Times aktuális számait, talán emlékeznek arra, hogy hosszabb cikket szenteltem Vilde Frang norvég hegedűművésznek. Sőt, lehet, hogy azt sem felejtették el, együtt köszöntöttük őt születésnapja alkalmából úgy, hogy elénekeltük a Happy Birthday-t. (Itt kívánok neki ismét boldog születésnapot, és sajnálom, hogy szeptemberi budapesti hangversenyén nem vehetek részt.) Nos, aznap este találkoztunk (úgy izgultam, mint negyven évvel azelőtt karácsonykor, amikor azon aggódva, mit hoz a Jézuska ajándékba, olyan erős gyomorgörcsöt kaptam, hogy a Heim Pál Kórházban kötöttem ki), és megkértem arra, dedikálja a Kaposfest Times-nak azt a lapszámát, amelyben a neki szentelt írás volt. El is kérte az újságot, és megígérte, hogy este hosszabban ír majd rá, annyira meghatotta őt az ünneplés (a cikk szövegéből egy kukkot sem értett). Másnap pedig eltűnt. Az újság is és Vilde is. Napokkal később kaptam tőle egy emailt, amelyben elnézést kért, ugyanis - elmondása szerint - muszáj volt ellopnia a napilapot, viszont megígérte, hogy nem is adja vissza. Helyette küldi az elektronikus levelet, amellyel a magamfajta antikvárius ugye nem kezdhet sokat. Knut Erik Sundquist nagybögös szavai jutottak eszembe: „Vilde ilyen és

ilyen is marad. Mosolygok azon, hogy még a mostani fesztivál ideje alatt is felmerült, Vilde Frang elsősorban mint nő és nem mint hegedűművész tetszett nekem. Bár a női szépség mindig lenyűgöz, Vilde játékát becsukott szemmel is ugyanúgy élvezem, mint egyébként. Ezt már azért is fontosnak tartottam megosztani, hogy - végre rátérve arra, amit valóban mondani szeretnék - rajongásom új tárgya (személye) még véletlenül se érezze kényelmetlenül magát.

Nem igaz, hogy a mostani Kaposfesten ismertem meg, hiszen tavasszal hallhattam már a Petrovics Emil emlékkoncerten, de itt döböntem rá, menyire lenyűgöző muzsikus Szűcs Máté, a Berliini Filharmonikus Zenekar szólobrácsása. Már a Petrovics-hangversenyen éreztem, hogy ritkán hallható magabiztossággal játszik, viszont nem csupán jó zenei úttartása volt dicsérendő, hanem az azzal párosuló fantázia és kreativitás. (Gyakran igen eredeti módon gondolkodó muzsikusok lépnek fel olyan darabokkal, amelyeken úgy haladnak végig, mint a Balaton jegére tévedt Hummer sofőrje.) Tegnap meghallgathattam Schubert C-dúr kvintettjének előadását, és hiába terveztem úgy, hogy elsősorban Várdai István és Baráti Kristóf játékát figyelem, egyszerűen nem tudtam levenni a szemem (recte: fülem) a brácsaszólamról. Szűcs Máté úgy húzza a hallgatót, mint az oroszán az elejtett antilopot: nincs menekvés. Veszélyes játékos, ebben az értelemben kétszeresen is, hiszen miközben nehezen hihető inztenzitással zenél, pontosan játszik és maga köré vonja az arra fogékony embert. Ritka képesség ez, és még az sem bitos, hogy örökre megmarad. A rutin, az elbizakodottság például nagy ellenségei. Csak bízhatunk benne, hogy a veszélyeket kikerüli, és mostani önmagát nem felejt. Hogy szólista alkat-e inkább, vagy kamarazenész, esetleg egy személyben mindkettő, eldönteni nem tudom, de hogy a jövőben hasonló örömmel megyek koncertjére, mint Vilde Frangéra, abban biztos vagyok

Bősze Ádám

Programajánló

A Kaposfest ideje alatt, már megszokott, hogy több kiállítás is nyílik Kaposváron. Idén két tárlatot tekinthetnek meg az érdeklődők.

Baksai Tibor festőművész életműkiállítása augusztus 13-tól tekinthető meg a Vaszary Képtárban, az Együd Árpád Kulturális Központban.

(Kaposvár, Nagy Imre tér 2. I. emelet.)

Szigeti Tamás fotóművész időszaki kiállítása, csak a Kaposfest ideje alatt látogatható.

A fotós 30 év távlatából újrafotózta a legnagyobb zenészeket, köztük Plácido Domingót, Kocsis Zoltánt és Kincses Veronikát. És a napokban pedig Perényi Miklósról is elkészítette a sorozat hiányzó részét.

A tárlat a Rippl Rónai-teremben látható.

(Kaposvár, Kossuth tér 5.)

